

BioForum Vlaanderen

BioForum laat de biosector uit één mond spreken en organiseert campagnes en persacties.

Je kan bij ons terecht met al je vragen over biologische land- en tuinbouw. Wij willen dat iedereen bio eet en drinkt! Dat klinkt ambitieus, maar daar gaan we voor.

Bioknipsels
In- / uitschrijven

Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

BioForum Bioknipsels 38 - 5 november 2009

Ik las het deze week op verschillende plaatsen:

'Term bio-industrie wekt valse indruk'; 'Bio-industrie wordt vee-industrie'; 'Vandaag einde aan bio-industrie'; 'Woord bio-industrie van de plank'; 'Vee- vervangt bio-, veeboeren zijn boos'; ...

Het blijkt een Nederlands initiatief, maar de vraag stelt zich meteen of we dit in Vlaanderen niet moeten volgen. Op consumentenbeurzen, aan vrienden en op feestjes zou het mij in elk geval heel wat uitleg schelen!

Bio-vee-industriegroet,

Geertje Meire
BioForum Vlaanderen

CONSUMENT - Algemeen

- [Positive mood in the international organic market](#)
- [Maatschappelijke organisaties vervangen term 'bio-industrie' door 'vee-industrie'](#)
- [Tien op tien voor duurzame voeding](#)
- [Duik in de armen van Roos Van Acker](#)
- [Special Issue - biologische landbouw en voeding](#)
- [Eco-beurs van het Pajottenland in PEPINGEN](#)
- [Start campagne Let your blue jeans talk... green](#)
- [NL - Biologische kleding H&M groot succes](#)
- [Rauw](#)

PRODUCENT

- [Bioboerderij krijgt duurzame vernieuwingen](#)
- [Onbedoelde neveneffecten van genetische manipulatie](#)
- [Meld je nu aan voor de BioVak!](#)
- [Akkerrand helpt natuur](#)
- [ABS lanceert fair trade-voorstellen voor varkenssector](#)

- [Eindelijk biologisch sperma](#)
- [Eerste biologische KI stier beschikbaar](#)
- [Castratiestop bij biologische beren voorlopig niet haalbaar](#)
- [NL - Boek opent grenzen voor biologische landbouw](#)
- [NL - Draaiborstel voor welzijn geiten](#)

VERWERKER

- [Pourquoi le bio met le paquet sur l'emballage](#)
- [NL - Retromerk Tjolk in 2010 weer terug in de schappen](#)
- [Bio catering bij kleine organisaties](#)

VERKOOPPUNT

- [Albert Heijn wil dat gebruik duurzame producten wettelijk wordt afgedwongen](#)
- [NL/FR - Promotiecampagne bio-producten in Nederland en Frankrijk gaat niet door](#)

en de Biokalender ...

CONSUMENT

Positive mood in the international organic market

The world's leading exhibition BioFach and its daughter Vivanness expect some 2,500 exhibitors and more than 46,000 trade visitors at the Nürnberg exhibition site in 2010, since organic and green consumption are among the international trends. The sector expects single-digit growth for 2009 and is looking optimistically to the future. "Although the growth in sales of organic food and drinks has slowed down in 2009, growth is still apparent," says Amarjit Sahota of Organic Monitor in London. "The biggest growth is in Europe and North America, but demand is also increasing in the Asia-Pacific region and in Latin America."

According to the latest annual figures from FiBL, both organic areas and markets grew strongly again at international level in 2008. "The organic area in Europe has risen from 7.8 to 8.3 million ha," says Helga Willer of FiBL. Spain registered the biggest growth with 33 %, and the area of organic land grew by 10 % in Poland, the Czech Republic and Denmark. The country with the most organic land in Europe is now Spain with 1.3 million ha, of which 1.1 million ha are farming land.

Growth in the USA in 2008 was a remarkable 16 % despite the economic crisis that began in the second half of the year. European sales of organic products in 2008 rose by 10 % over the previous year

and are estimated at 18 billion euros. Except in Great Britain, where the market grew by only 1.8 %, the effects of the economic crisis were not yet noticeable in the other countries. Switzerland can be pleased about an even steeper rise than in the years before with 11 % growth to 0.9 billion euros. The market in the Czech Republic grew by 40 %.

More information: [BioFach](#)

Bron: www.organic-market.info, 5/11/2009

Maatschappelijke organisaties vervangen term 'bio-industrie' door 'vee-industrie'

Veel burgers denken dat bio-industrie staat voor de biologisch veehouderij. Ook de betekenis van de afkorting bio is vaak onduidelijk. Voor het zonder respect en op grote schaal houden van dieren is de term vee-industrie veel geschikter, zo menen 14 dierenbeschermings- en milieuorganisaties. Vandaar dat deze organisaties hebben besloten de term bio-industrie niet meer te gebruiken en in de toekomst alleen nog te spreken over vee-industrie.

Vee-industrie wordt dus, als het aan de deelnemende organisaties ligt, de algemene term voor de veehouderijen waar dieren op grote schaal, intensief gehouden worden. Stallen met tienduizenden kippen, talloze varkens, koeien, kalveren of konijnen vallen onder die noemer.

De term biologische veehouderij - waarmee extensief gehouden dieren die geen preventieve antibiotica krijgen, buiten komen en de ruimte worden bedoeld - blijft gewoon bestaan. Biologisch is een Europees beschermde term.

De introductie van de term vee-industrie gebeurt op initiatief van Varkens in Nood en Wakker Dier.

De volgende organisaties hebben zich hier bij aangesloten: Biologica, CIWF, Dier & Recht, Dierenbescherming, IFAW, Milieudefensie, Natuur en Milieu, Sophia-Vereeniging tot bescherming van dieren, Varkens in Nood, Vegetariërsbond, Viervoeters, Wakker Dier, WSPA.

Ook een groot aantal politieke partijen hebben laten weten in te stemmen met de nieuwe term vee-industrie. De organisaties hopen dat ook bij de media vee-industrie snel zal inburgeren ten koste van bio-industrie.

bron: Natuur en Milieu, geknipt uit AgriHolland.nl, 01/11/09

Tien op tien voor duurzame voeding

Deze week ging het project '10 op 10 voor duurzame voeding' van start.

Kinderen krijgen vanaf nu regelmatig nieuwtjes over seizoens- en streekgebonden voeding en over biologische en eerlijke producten. De Vereniging voor Ecologisch Leven en Tuinieren, Milieuzorg op School en Kleur Bekennen dagen basisscholen in Vlaams-Brabant uit om mee te doen aan de actie. De Freinetschool De Pit uit Diest, VBS Mariadal uit Hoegaarden, Centrum Ganspoel uit Hoeilaart en PSBO De Sterretjes uit Tienen zijn de eerste scholen die deelnemen aan het project. Maar Velt wil niet alleen de leerlingen en de leerkrachten in beweging zetten. Ook de ouders en de grootouders worden erbij betrokken door bijvoorbeeld in te spelen op de principes van duurzame voeding op het schoolfeest. Bovendien gaat Velt via een mediacampagne en maandelijkse persberichten het grote publiek sensibiliseren. Elke maand wordt een bepaalde groente in de kijker gezet -in oktober is dat de tomaat- en wordt een wedstrijd gelanceerd. Deze maand moeten de kinderen een ecodroomboom tekenen. Benieuwd hoe zij hun ideale, groene wereldje zien.

Bron: Het Nieuwsblad, 30/10/2009

Duik in de armen van Roos Van Acker

Mediafiguur Roos van Acker blijft, net zoals in het voorjaar, het vrolijke gezicht van deze bio-actie. Dit keer is Roos omgetoverd tot een ware zes-armige Shiva waarmee het ruime aanbod aan bioproducten in de verf worden gezet.

Waarom is bio voor jou belangrijk?

Roos: “Omdat het niet alleen goed is voor ons, maar ook voor het milieu: de dieren, de grond, de planten. De bioboeren, hoewel ze aan strenge regels moeten voldoen, krijgen er ook een deftig loon voor. Ik koop heel vaak, bijna altijd eigenlijk, biogroenten en -fruit en ik vind de smaak gewoon beter, het is veel lekkerder.

Ze hebben in een wetenschappelijk onderzoek de molecules van gewone groenten en biologisch gekweekte groenten vergeleken met elkaar. De biogroenten hadden mooie moleculen maar de gewone groenten, die met pesticiden behandeld waren, waren volledig misvormd. Dat wil toch iets zeggen! Ik weet ook graag wat ik eet en als ik de keuze heb om iets te eten zonder pesticiden dan is die keuze snel gemaakt. Het is inderdaad wel wat duurder maar dat heb ik er graag voor over.”

Eet je veel biovoeding?

“Ja, voornamelijk fruit en groenten. Het is ook fijn dat je gewoon naar de supermarkt kunt gaan en daar bioproducten kunt vinden. Het aanbod wordt trouwens steeds uitgebreider en dat is een goede zaak.”

Wat is jouw favoriete biogerecht?

“Ik ga gegarandeerd voor de aardbeien! De biowijnen, vooral de rode, spreken me ook wel aan. Er zit nogal veel sulfiet in gewone wijn,

vandaar. “

Kies je ook voor biokleding?

“Ja, Kuyichi is het merk waar ik me jarenlang aan verbonden heb, zij maken organische kledij of biokledij en hebben het solidaridad-label. De mensen die de kledij maken worden er deftig voor betaald. Het is een jeansmerk dat nu niet meer bestaat in België, wel in Nederland. Het valt me trouwens ook op dat meer en meer kledingmerken een biologische lijn creëren.”

(Nota van BioForum Vlaanderen: Het merk Kuyichi is nog steeds te vinden in België, voor de store locator van Kuyichi, kan u hier terecht)

Je steunt ook andere organisaties zoals Oxfam. Moeten organisaties waar je je aan verbindt aan bepaalde criteria voldoen?

“Ja, ik moet er een persoonlijke band mee hebben, het moet me aanspreken en ik moet er 100 procent achter staan. Ik neem niet zomaar om het even wat aan.”

Momenteel presenteert je ‘Hole in the wall’. Staan er nog andere programma’s op de planning?

“Voorlopig niet bij VT4 op televisie vlak maar dit najaar ben ik heel vaak te horen op Studio Brussel. Elke woensdag presenteert ik de BEL 2000, met de beste Belgische muziek van het afgelopen decennium. Heerlijk om te doen. Af en toe doe ik de ochtendshow en De Tijdloze zit er ook weer aan te komen! “

Genieten van bio

Biologisch eten is lekker en bovendien gezond. Ethische overwegingen spelen hier ook vaak een rol: dierenwelzijn, duurzaamheid, kleinschaligheid, milieu. Zo gebruiken bioboeren geen chemische middelen op hun producten maar laten ze ook de natuurlijke kringloop sluiten en bieden ze voldoende ruimte aan hun dieren. De bioboer garandeert je goede kwaliteit, levend vers, meer vitamines en veel meer smaak. Maar ook de biologische bakkers, slaggers... leveren extra moeite om hun product zo zuiver mogelijk te houden. Dat maakt dat bioproducten heel wat minder additieven bevatten dan gangbare producten. Hierdoor zijn ze veel gezonder en bovenal superlekker. Het is zeker de moeite om voor bio te kiezen

Bron: Maar Natuurlijk, oktober 2009

Special Issue - biologische landbouw en voeding

Er is net een Journal uitgekomen met artikels over biologische productie en voeding en de relatie tot ...

- duurzame/milieuvriendelijke productie,
- gezondheid,
- vraag van de consument.

Meer info vindt u via volgende [link](#) (Door op de titel van een artikel te

klikken wordt de abstract zichtbaar).

Bron: UGent, 5/11/2009

Eco-beurs van het Pajottenland in PEPINGEN

De gemeente Pepingen organiseert op zondag 8 november in samenwerking met vzw ECO-LIVE en Arch'educ de eerste en tot nu toe enige eco-beurs in het Pajottenland. Het evenement vindt plaats in het ontmoetingscentrum Ter Loo te Bellingen. Er zullen allerhande nieuwe en milieubewuste technieken voorgesteld worden, gaande van zonnepanelen tot zuinige auto's. Daarnaast verwelkomt men op de ecobeurs twee gastsprekers. Steven Van Praet vertelt over de klimaatverandering en Nic Balthazar heeft het over hoe de eigen eetgewoonten en -gedrag medeverantwoordelijk zijn voor de uitstoot van een aanzienlijk procent broeikasgassen.

Eco-live zag zijn bestaan in 2008. Chris De Bock, een jonge student uit Bogaarden organiseerde samen met enkele medestudenten aan de EHSAL een eco-beurs in Overijse. Hij wilde deze beurs onmiddellijk naar zijn groene Pajottenland brengen. Enkele vrienden reageerden zo positief op zijn plannen dat ze in een vzw stapten. Vzw ECO-live kwam in contact met de gemeente Pepingen en Arch'Duc, die ook plannen hadden voor een beurs. De samenwerking is nu een feit.

Eco-live wil met zijn evenement de mensen rechtstreeks laten kennismaken met het ecologisch leven door middel van beurzen en voordrachten te organiseren.

Eco-live brengt op de beurs bedrijven en verenigingen uit allerlei sectoren samen die ijveren voor één doel: milieubewust leven. Deze beurs moet mensen laten kennis maken met de bekende en minder bekende mogelijkheden om milieubewuster door het leven te gaan. Tijdens de beurs in Ter Loo zal in elke zaal een bepaald thema te zien zijn: van windenergie tot milieuvriendelijke wagens, van duurzaam bouwen tot ecologische kachels. Daarnaast worden er voordrachten en workshops gehouden.

Zo zijn er van 12 tot 18 uur workshops over ecologisch rijden. Om 14 uur is er een voordracht door Steven Van Praet en kan men om 16 uur koken met Nic Balthazar.

Bron: www.editiepajot.com, 3/11/2009

Start campagne Let your blue jeans talk... green

28 oktober lanceren 5 ngo's en 2 BV's de campagne Let your blue jeans

talk... green. Tussen 10u en 11u gingen Bekende Vlamingen Sven Pichal (Peeters & Pichal, Radio 1) en Cath Luyten (Vlaanderen vakantieland) in een wedstrijd te Antwerpen op zoek naar de meest ecologische jeans.

Let your blue jeans talk... green is een samenwerking van Netwerk Bewust Verbruiken, Schone Kleren Campagne, Test-Aankoop, Ecolife en Vlaams Overleg Duurzame Ontwikkeling. Het doel van de campagne is consumenten - aan de hand van het voorbeeld jeans - bewust te maken van de ecologische en sociale knelpunten in de productieketen van kleding.

De ecologische impact van kleding is veel groter dan we vermoeden. Zo worden er bij de teelt van katoen, de belangrijkste grondstof van de meeste kledingstukken en dus ook van jeans, zeer veel bestrijdingsmiddelen gebruikt. Katoen vraagt 25% van het wereldwijde insecticidegebruik, meer dan enig ander gewas. Ook is erg veel water nodig dat vaak al schaars is in gebieden waar men katoen teelt. Verder komen er bij het bleken, verven en kreukvrij maken van textiel heel wat schadelijke stoffen te pas, zoals formaldehyde, aromatische solventen, zware metalen, chloor en azo-kleurstoffen. Voor 1 jeans zijn er gemiddeld 325 gram pesticiden en 10.000 liter water nodig.

Een groot deel van onze kleren wordt tegenwoordig gemaakt in Azië (o.a. Vietnam en China). Ze leggen hierdoor aanzienlijke kilometers af voordat ze in de winkels belanden, waardoor hun ecologische voetafdruk nog meer vergroot. Ook wassen, drogen en strijken van kleren vragen veel water en energie. Wasmachine, droogkast en strijkijzer zijn samen goed voor 20% van het huishoudelijk elektriciteitsverbruik.

Daarnaast zijn de arbeidsomstandigheden in de kledingsector vaak schrijnend. In veel kledingfabrieken en -ateliers krijgen de werknemers - meestal vrouwen - ontoereikende minimumlonen, maken ze veel te lange werkdagen, mogen ze zich niet verenigen in een vakbond en lopen ze hoge gezondheidsrisico's.

Gelukkig zijn er ook duurzame alternatieven voor jeans - met respect voor milieu en mens: jeans van hennep, bamboe, bio- of fairtrade katoen, geleverd en bewerkt met natuurlijke materialen en gemaakt in respectvolle omstandigheden tegen een eerlijk loon. Op de site www.greenjeans.be vind je meer informatie over deze jeans en een overzicht van verkooppunten, merken en labels. Ook kun je er de ecologische voetafdruk van je jeans berekenen, en staan er tips op om bewuster met kleding om te gaan. Een bewuste consument en een verhoogde vraag naar duurzame alternatieven voor jeans kunnen ertoe leiden dat deze kleding sneller haar weg vindt naar de Belgische markt.

De campagnepartners streven naar een breed platform van ngo's en organisaties die de campagne mee verspreiden en vorm geven. De campagne wil ook de kledingsector in Vlaanderen betrekken, zodat op termijn het aanbod aan duurzame (jeans)kleding vergroot. De campagne Let your blue jeans talk... green is tot stand gekomen met de steun van de Vlaamse Overheid.

Meer informatie op www.greenjeans.be of via info@greenjeans.be

Bron: Bewustverbruiken.be, 28/10/2009

NL - Biologische kleding H&M groot succes

De verkoop van biologisch katoenen kleding bij modewarenhuis H&M blijkt een groot succes. In 2008 werd door H&M zeker 3000 ton biologisch katoen verbruikt, terwijl vooraf gerekend was op een verbruik van 2000 ton. In 2007 werd overigens nog 'maar' 1300 ton biologisch katoen verbruikt. Voor het jaar 2009 rekt H&M weer op een verbruik van 3000 ton. Maar het is goed mogelijk dat het werkelijke verbruik, net als in 2008, uiteindelijk hoger zal uitpakken.

Met een verbruik van 3000 ton is H&M nu wereldwijd een belangrijke afnemer van biologisch katoen. Het verbruik komt namelijk overeen met circa 4% van de wereldwijde afzet aan bio-katoen. H&M verwerkt het biologische katoen in 100% biologisch katoenen kleding. Ook wordt het gebruik in kleding die bestaat uit een mengsel van 50% biologisch en 50% gangbaar katoen. Naast bio-katoen gebruikt H&M tegenwoordig ook meer andere milieu-vriendelijke materialen. Voorbeelden hiervan zijn gerecycled katoen, gerecycled polyester en wol.

Bron: www.biologisch.net, 2/11/2009

Rauw

Gaya Branderhorst (28), zangeres en liedjesschrijver, gaat altijd voor biologisch. „Ik ben projectleider bij StoereVrouwen, een online community waar vrouwen tips geven over duurzame producten. Ons motto is: 'Verbeter de wereld, ga winkelen'. Als er iets is waarmee je door bewust te consumeren een verschil kunt maken, is het wel eten." Dus stapt Branderhorst alleen binnen bij lunchrooms met biologische broodjes en kiest ze voor de biologische sapjes van Shakies. „Ik wil dat steeds meer fastfoodtentjes ecologisch gaan. Dat kan ik beïnvloeden met de macht van mijn portemonnee."

Haar favoriet is het Amsterdamse Rawfood Café. „Al het eten is daar rauw, en dus supergezond. Meestal bestel ik een blauwalgshake. Blauwalgen geven een beetje een gekke smaak, echt lekker is het eigenlijk niet. Maar als ik het drink, krijg ik het gevoel dat ik goed voor mijn lichaam zorg. Daar krijg ik energie van."

Bron: Algemeen Dagblad, 31/10/2009

PRODUCENT

Bioboerderij krijgt duurzame vernieuwingen

Bioboerderij Den Diepen Boomgaard is vernieuwd. De sociale tewerkstellingsplaats heeft enkele aanpassingen ondergaan om de duurzaamheid van haar werking te bevorderen. Eind september hebben grote boormachines ongeveer 30 meter diep tot onder de kleilagen een opening gemaakt, zodat het grondwater nu via de nieuwe waterput beschikbaar is voor gebruik. Voortaan wordt dit water gebruikt voor irrigatie van de gewassen in de tuin. Op termijn zullen ook de wc's hierop worden aangesloten. In het voorjaar zal ook worden getest of het water voor consumptie geschikt is.

Voor de waterput wordt grondwater gebruikt, maar ook oppervlaktewater is er bij overvloed op de drassige terreinen van Den Diepen Boomgaard. In samenwerking met de Groene Corridor werd een natuurlijke poel uitgegraven. De grond moet eerst even rusten en dan zal blijken of de zanderige grond stabiel genoeg is en of er genoeg oppervlaktewater naar de poel vloeit. Op termijn zal de poel een natuurlijke biotoop worden waar onder andere kikkers en salamanders zich thuis kunnen voelen.

Op Den Diepen Boomgaard lopen sinds kort ook kippen rond, die biologische eieren leveren. Ze kregen sinds half oktober gezelschap van vijf ooien.

Bron: Het Nieuwsblad, 3/11/2009

Onbedoelde neveneffecten van genetische manipulatie

Eind september kwam Craig Holdrege van The Nature Institute (New York) naar Brussel om er op uitnodiging van Demeter International een lezing te houden met als thema "Unintended side effects of genetic engineering". Craig Holdrege is bioloog, directeur van The Nature Institute en auteur van het in 2008 verschenen boek "Beyond Biotechnology: The Barren Promise of Genetic Engineering."

Craig Holdrege beperkte zich in zijn lezing niet tot een opsomming van allerlei "mislukte" genetische manipulaties. Hij nam zijn toehoorders mee in een boeiend betoog dat bedoeld was om te leren begrijpen wat genetische manipulatie werkelijk betekent, en wat de onbedoelde en onverwachte neveneffecten ons hierover duidelijk maken.

Bij wijze van inleiding werd een overzicht gegeven van de wereldwijde omvang van de GGO-arealen. Die cijfers zijn bekend, en mits wat opzoekingswerk voor iedereen toegankelijk. Wat minder bekend is, is dat de precisie ervan in vraag mag worden gesteld, want alle databanken verwijzen finaal naar één enkele bron : de ISAAA

(International Service for the Acquisition of Agri-biotech Applications).
Zij zijn blijkbaar de enigen die over deze gegevens beschikken.

Volledig artikel: klik [hier](#)

Bron: Landwijzer Nieuwsbrief, oktober 2009

Meld je nu aan voor de BioVak!

Op 20 en 21 januari wordt de BioVak 2010 gehouden, en deze keer belooft de beurs nog uitgebreider en gevarieerder te zijn dan afgelopen jaar. Op de beurs zal de bio-retail en de bio-out-of-home-markt komend jaar ruimschoots aan bod komen, en zijn er weer verschillende workshops, presentaties van de nieuwste innovaties, en wordt er een internationaal congres georganiseerd.

Wacht daarom niet te lang met aanmelden voor de BioVak, want januari is niet zo gek ver weg meer! BioVak is de vakbeurs van de biologische sector, waar de vele verschillende organisaties en ondernemers uit de biologische sector zich presenteren.

Voor meer berichtgeving over de Biovak, kijk hier. Voor meer informatie of het boeken van standruimte: Bureau Sjoerdsma, Peter Sjoerdsma, 026 - 381 76 58 of info@bureau-sjoerdsma.nl. De BioVak is een samenwerking tussen Vakgroep Biologische Landbouw LTO/Biologica en ICEM.

Bron: Biologica.nl, 4/11/2009

Akkerrand helpt natuur

Akkerranden zijn goed voor boer en natuur. Dat blijkt uit het programma 'Actief Randenbeheer Drenthe' (2006–2008). Het programma was een initiatief van de provincie Drenthe, LTO-Noord en de lokale waterschappen. Veertig agrarische bedrijven deden mee: in totaal zijn 28 kilometer grasrand en 185 kilometer akkerrand aangelegd. In Nieuwe Oogst van 15 augustus 2009 meer over dit project.

Waterkwaliteit en biodiversiteit omhoog

De akkerranden bleken voor de waterkwaliteit positief uit te vallen. De concentratie van met name nitraat en chloride is in de pilotgebieden afgenomen. Het effect van randenbeheer op de biodiversiteit is ook positief. De onkruiden en verstoringskruiden namen al na een jaar sterk af. Op de deelnemende akkerbouwbedrijven worden in de randen veel meer dagvlinders en bodemdiertjes waargenomen. Dat is gunstig, omdat loopkevers en spinnen een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de onderdrukking van bladluis- en rupsenplagen.

Waarom meedoen?

Ondernemers hadden verschillende motieven voor deelname. De financiële prikkel was vaak de belangrijkste drijfveer. Andere motieven, zoals bij willen dragen aan schoner water en meer natuur, groeiden in de loop van het project. Bij de werving en begeleiding van deelnemers is het belangrijk om aan verschillende drijfveren aandacht te schenken. Wanneer marktprijzen fors stijgen ten opzicht van de vergoedingen, dreigt het draagvlak weg te vallen.

Praktijk

Sommige regels rondom het beheer van randen zijn voor ondernemers lastig en vragen om een goede uitleg en begeleiding. Het afvoeren van maaisel van de randen is voor akkerbouwers vaak moeilijk; ze hebben niet de juiste machines en weten niet goed waar het maaisel heen kan. Randenbeheer is voor veel ondernemers een echte nieuwe teelt. Dat vraagt om goede informatie, goede machines, voldoende aandacht, tijd en inspanning. Adequate begeleiding en een helpdesk voor knelpunten zijn belangrijke hulpmiddelen.

Contact informatie: Frans van Alebeek, PPO van Wageningen UR

Bron: Biokennis.nl, 4/11/2009

ABS lanceert fair trade-voorstellen voor varkenssector

Om de aanslepende crisis in de varkenssector aan te pakken, heeft het ABS een aantal verregaande voorstellen uitgewerkt. Centraal staat een code voor goede handelspraktijken in de varkenskolom, waar nog twee denkpistes aan vastgekoppeld worden. De ene optie is een fonds dat geïnspireerd is op de huidige melktoeslag, de andere is een systeem met 'fair trade'-contracten.

De gedragscode voor de verwerkende industrie en de distributiesector omvat vier elementen, met voorop een preferentiële behandeling voor varkensvlees van eigen bodem. In die code moet volgens het ABS ook staan dat er objectieve marktprijsnoteringen moeten komen en dat elke schakel in de voedselketen recht heeft op een inkomen. Promoties zouden voortaan voorgelegd en geanalyseerd moeten worden door de FOD Economie, met de bedoeling om aberraties in de keten te voorkomen.

"De diverse schakels in de voedselketen zijn het er ongeveer over eens dat er een gedragscode moet komen. De principes die we erin willen verweven, zijn min of meer verworven", maakt ABS-woordvoerder Guy Depraetere zich sterk. Over de installatie van een fonds en een systeem van faire contracten moeten de gesprekken nog starten, ook met de andere landbouworganisaties.

"Elk Belgisch verkooppunt van varkensvlees zou een bijdrage per kilogram aangekocht varkensvlees kunnen storten in het fonds. In crisisperiodes zou vanuit dat fonds een toeslag kunnen gegeven worden

aan alle varkenshouders om hun verliezen gedeeltelijk te compenseren. Die toeslag zou berekend moeten worden per mestvarken en per big, met een plafond dat overeenkomt met het bedrijfsgemiddelde in ons land", zegt Depraetere.

Of zo'n systeem niet strijdig is met de concurrentieregels? "Zo'n fonds vertoont veel gelijkenissen met de huidige solidariteitstoeslag in de melkveesector. Door de toeslag te laten afhangen van de marktprijs, krijgt hij een tijdelijk karakter en bestaat wel degelijk de mogelijkheid dat de Europese mededingingsautoriteiten dit systeem aanvaarden", denkt Depraetere.

Een fonds kan volgens het ABS overbodig gemaakt worden indien de spelers in de keten overeenkomen om een systeem van faire contracten uit te werken. De essentie is dat de uitbetaalde prijzen minstens even hoog moeten zijn als de geactualiseerde kostprijs die becijferd zou worden door de FOD Economie. "Arbeid, afschrijvingen en voederkosten moeten in deze kostprijs verrekend zijn", verduidelijkt Depraetere, die aanstipt dat voor alle extra kwaliteitseisen een meerprijs zou moeten betaald worden.

Het ABS staat van nature erg sceptisch tegenover contractuele landbouw. "Maar met evenwichtige contracten en interprofessioneel overleg moet het mogelijk zijn een nieuw tijdperk in te luiden waarin elke handelspartner op de juiste manier gerespecteerd wordt voor zijn koopwaar", besluit Depraetere.

bron Vilt.be, 30/10/2009

Eindelijk biologisch sperma

Het eerste sperma van een biologisch gefokte stier is op de markt. Tot nu toe moesten biologische melkveehouders sperma uit het gangbare circuit gebruiken voor de kunstmatige inseminatie. Dit kan gezondheidsproblemen opleveren, omdat koeien in de reguliere melkveehouderij zijn gefokt op een dieet met weinig gras.

Koeien zijn evolutionair volledig gebouwd op een grasdieet, maar in de gangbare landbouw eten koeien steeds minder gras. In plaats daarvan krijgen ze maïs en soja. Daar wordt ook genetisch op geselecteerd. In de biologische landbouw hebben koeien recht op weidegang en een dieet dat voor een groot deel uit ruwvoer (d.w.z. gras, hooi, klaver etc) bestaat. Hierdoor heeft de melk een hoger gehalte aan gezonde vetzuren. Zie voor info over biologische koeien ook [hier](#).

Biologische melkveehouders hebben voor KI nu eindelijk toegang tot sperma van een biologische stier. De stier is geselecteerd met voorouders die in de biologische melkveehouderij zonder problemen een goede levensproductie hebben. Het netwerk Bio KI hoopt volgend jaar een tweede stier beschikbaar te hebben.

Bron: www.biologica.nl, 4/11/2009

Eerste biologische KI stier beschikbaar

Het doel van het netwerk Bio KI is het opzetten van een fokprogramma voor de biologische melkveehouderij middels KI. Het resultaat is de eerste biologische KI stier Opneij Wytze. De stier is op een biologisch bedrijf opgegroeid. Een bijzonderheid is dat de stier hoornloos is en het gen voor hoornloosheid bezit. Men verwacht de komende jaren meer biologische KI stieren beschikbaar te hebben. Sperma van Opneij Wytze kost € 8,- per dosis.

De biologische melkveehouderij maakt tot nu toe nog volop gebruik van de gangbare fokkerij. Proefstieren worden echter geselecteerd onder gangbare –vaak intensieve- houderijsystemen. Fokwaarden zijn gebaseerd op prestaties van dochters op gangbare bedrijven. Een aanzienlijk deel van deze koeien komt nooit meer in de wei en wordt gevoerd op rantsoenen met relatief veel krachtvoer. Preventief gebruik van antibiotica en voetbaden is op de meeste bedrijven standaard.

Biologisch gehouden koeien produceren onder andere omstandigheden. Dat vraagt ook om andere genetica. Bovendien stuiten veel voortplantingstechnieken uit de gangbare fokkerij, zoals bijvoorbeeld embryotransplantatie, op bezwaren in de biologische sector. Sommige veehouders maken daarom gebruik van eigen stieren of van stieren van collega biologische boeren. Maar omdat het werken met stieren op veel bedrijven niet gewenst is, kan het gebruik van sperma van biologisch gefokte stieren een werkbaar alternatief zijn.

Opneij Wytze is een 100% red Holsteinstier en heeft als vader de Amerikaanse duurzaamheidsvererwer Lawn Boy (Bacculum x Manfred x Aerostar). De aAa code is 231 en de stier heeft een verwachtingswaarde van + 466 kilo melk -0.04% vet, +0.06% eiwit en 67 Inet, 108 uier, 106 benen en 109 totaal exterieur.

Zie voor meer informatie de site van Verantwoorde Veehouderij - Wageningen UR

bron: Verantwoorde Veehouderij - Wageningen UR, geknipt uit AgriHolland.nl, 04/11/09

Castratiestop bij biologische beren voorlopig niet haalbaar

Gezien de afzetrisico's van biologisch berenvlees is een castratiestop bij biologische beren voorlopig niet haalbaar. Tot dit advies komen onderzoekers van het LEI na het uitvoeren van een opinieonderzoek bij vleesverwerkende bedrijven en retailorganisaties in Duitsland en het Verenigd Koninkrijk, de twee belangrijkste exportlanden voor Nederland biologisch vlees.

De Nederlandse biologische varkenssector wil graag zo snel mogelijk stoppen met het castreren van beerbiggen. In de gangbare sector zijn de ontwikkelingen rond castratie na de verklaring van Noordwijk in 2007 in een stroomversnelling gekomen. Gezien de afzetrisico's van biologisch berenvlees adviseren onderzoekers van het LEI om aan te haken bij de gangbare sector bij de zoektocht naar technologische ontwikkelingen om berengeur te voorkómen en om acceptatie te verkrijgen van berenvlees bij handel en consument in onder andere Duitsland.

Verenigd Koninkrijk

De biologische veehouderij in de Verenigd Koninkrijk heeft al jaren ervaring met non-castratie, maar de varkens worden daar jonger en bij een lichter gewicht geslacht. Hier geldt dat biologisch importvlees afkomstig van geastreerde dieren tot afzetproblemen kan leiden indien consumenten hiervan op de hoogte zouden zijn. Britse retailers lijken vooralsnog pijnbestrijding bij castratie belangrijker te vinden dan non-castratie.

Duitsland

Op de Duitse markt lijken de afzetrisico's van biologisch berenvlees op dit moment dusdanig groot dat eerst meer draagvlak gecreëerd moet worden in de keten en bij wetenschappers en politici in Duitsland, voordat een volledige castratiestop haalbaar is. Het verdient aanbeveling om als biologische varkenssector aan te sluiten bij de gangbare sector bij de zoektocht naar technologische ontwikkelingen om berengeur te voorkómen door bijvoorbeeld berengeurdetectie in de slachtlijn, maar ook door oplossingen op het gebied van voeding en houderij. Bovendien kan er via natuurlijke selectie gewerkt worden aan het verminderen van berengeur in vlees van biologische varkens.

Zie voor meer informatie het [rapport Vleesafzet van biologische beren](#) - Een opiniepeiling in Duitsland en het Verenigd Koninkrijk op de site van het LEI.

bron: LEI - Wageningen UR, geknipt uit AgriHolland.nl, 29/10/09

NL - Boek opent grenzen voor biologische landbouw

Zojuist verschenen: 'Research on organic agriculture in the Netherlands'. Dit Engelstalige boek geeft een overzicht van de actuele stand van het onderzoek voor de Nederlandse biologische landbouw. Niet alleen de resultaten, ook de benaderingswijze, de methodiek en de visies van de onderzoekers komen in het boek aan bod. Het boek is een aanzet voor meer internationale samenwerking in het onderzoek voor de biologische landbouw.

De sector

De eerste drie hoofdstukken geven een overzicht van de sector en de

manier waarop het onderzoek voor de biologische landbouw is georganiseerd. De structuur van innovatienetwerk Bioconnect en de samenwerking daarin tussen onderzoek, beleid en praktijk komen daarbij uitgebreid aan bod.

Verder besteedt het boek aandacht aan het onderzoek zelf. Van bedrijfssystemen tot dierenwelzijn en van de veredeling van plantaardig Ausgangsmateriaal tot het vermarkten van biologische producten. Ook bodem en bemesting, glastuinbouw, bollenteelt, agrarische biodiversiteit, voedselveiligheid en aquacultuur komen aan bod.

Internationale samenwerking

‘Research on organic agriculture’ geeft een helder en volledig overzicht van de stand van het onderzoek voor de biologische landbouw. De kleurrijke uitgave staat vol aansprekende voorbeelden en verrassende innovaties. Het boek wordt internationaal verspreid onder wetenschappers en beleidsmakers. Daarmee geeft het een aanzet tot meer internationale samenwerking in het biologische landbouwonderzoek. De Nederlandse aanpak, waarbij de nauwe samenwerking met praktijk en beleid leidt tot beter toepasbare onderzoeksresultaten, wordt met dit boek internationaal op de kaart gezet.

Contact informatie: [Wijnand Sukkel](#), PPO van Wageningen UR

Bron: Biokennis.nl, 4/11/2009

NL - Draaiborstel voor welzijn geiten

Een primeur is er te zien op het biologische geitenbedrijf van Johan en Ida Platerink. In het Gelderse Laren kunnen de geiten zich dit jaar voor het eerst tegoed doen aan een automatisch draaiende borstel. Hiermee kunnen ze na het melken hun vacht bewerken. De borstel is zeer in trek bij de geiten. Eventuele problemen met vacht en huid zijn nu snel verdwenen.

Ronddraaiende borstels zijn al eerder met groot succes geïntroduceerd in de rundveehouderij. De koeborstels verhelpen stress veroorzaakt door jeuk en stimuleren de bloeddoorstroming. Hierdoor dragen de borstels bij aan een gezondere huid. Ook zijn de koeien rustiger en geven meer melk. Bij een verhoging van de melkgift met 1% zijn bij een gemiddelde melkveehouder de kosten van een borstel al binnen een jaar terugverdiend.

Via www.biologisch.org (filmpje --> fffw888) is te zien over hoe populair de nieuwe borstel bij de geiten is. Meer gedetailleerde informatie is te verkrijgen bij Nick van Eekeren van het Louis Bolk Instituut: n.vaneekeren@louisbolk.nl

Bron: Publiciteitscentrum Biologisch.nl, November 2009

VERWERKERS

Pourquoi le bio met le paquet sur l'emballage

Les fruits et légumes bio vendus en grandes surfaces sont systématiquement mis sous plastique. Enquête sur un paradoxe écologique.

C'est un crève-cœur pour les tenants du bio : au rayon fruits et légumes frais du supermarché, les produits estampillés AB sont mis au supplice dans une barquette généreusement bardée de film plastique. Pour le consommateur qui espérait réduire son empreinte écologique, c'est râpé. Prêt à payer plus cher pour un produit respectueux de l'environnement, celui-ci se voit contraint de faire gonfler son volume de déchets ménagers en se débarrassant de l'emballage. Pas sûr qu'il soit... emballé par cette perspective.

Mais les supermarchés n'ont pas vraiment le choix : ils obéissent à une contrainte réglementaire basée sur le principe de différenciation. « Il s'agit d'assurer la traçabilité jusqu'au consommateur : une prune bio ressemble à une prune conventionnelle. Sans emballage, le risque de confusion existe lors de la mise en rayon par exemple », résume Nathalie Rison, de l'Agence bio. Seule autre possibilité : consacrer un stand spécialement au bio et dédier un vendeur au travail de pesée. Chez Auchan, on avoue avoir testé cette solution dans l'hypermarché de Vélizy (Yvelines).

« Mais le bilan économique de l'opération penche en faveur du pré-emballé », explique Marc-Henri Blarel, responsable fruits et légumes dans le groupe. Le surcoût de l'emballage est estimé entre 15 et 30 centimes d'euro selon les produits. Et comme le bio ne représente que 3 % des ventes de fruits et légumes chez Auchan, ce surcoût restera de toute façon moindre que le salaire du vendeur dédié. Reste une piste, qui relève du fantasme écolo : ne vendre un fruit ou un légume que dans sa version bio, pour éviter tout risque de confusion. Auchan dit y réfléchir sur « la courge et les herbes aromatiques », qui seraient ainsi les premières à essayer les plâtres du vrac en supermarché.

Sus au tripotage !

En attendant, le plastique reste de mise. Pour Jean-Michel Pointet, responsable de l'emballage chez Système U, c'est un moindre mal. « Ces fruits et légumes ne sont pas traités : si tout le monde les tripote, ça pourrait. Or, la vraie pollution, ce sont les invendus jetés », fait-il remarquer. Le groupe a lancé en octobre une quinzaine de références sous le nom U Bio, dans une barquette en carton 100 % biodégradable, entourée d'un film en PLA, un polymère à base d'amidon de maïs.

Pro Natura, leader de la commercialisation de fruits et légumes bio en Europe – 50 000 tonnes de produits vendus annuellement dont 25 % en grandes surfaces –, est allé plus loin dans son analyse. « Nous faisons du bio depuis vingt-neuf ans, et cette obligation d'emballer nous gêne beaucoup », confie le président Henri de Pazzis. L'entreprise

a en effet commandé un audit sur l'impact de l'emballage au cabinet Bio Intelligence Service. L'objet ausculté : une barquette contenant quatre fruits, entourée d'un film en polypropylène. « Nous avons découvert que 80 % de l'impact environnemental était dû au carton de transport, ce dernier servant à livrer les barquettes aux grandes surfaces ou le vrac aux magasins spécialisés », relève Henri de Pazzis.

Caisses réutilisables

L'analyse a ensuite démontré qu'en remplaçant ces cartons de transport à usage unique par des caisses en plastique réutilisables 100 fois sur une distance de 500 km, l'impact diminuait. A hauteur de 2 % pour la consommation d'eau, de 70 % pour la production de déchets et de 45 % pour les émissions de gaz à effet de serre. Pro Natura s'apprête donc à mettre en place ce système logistique en France avec certains clients de la grande distribution. « On peut le tenter car les rotations et les quantités livrées sont importantes. C'est là que la grande distribution a un rôle à jouer », analyse Henri de Pazzis. Dans son rayon, en revanche, pas certain que le quidam s'en aperçoive.

PLASTIQUE AU MAÏS OU CARTON RECYCLÉ ?

Bien obligées d'emballer, les grandes surfaces cogitent pour trouver des matériaux alternatifs. Pour envelopper les barquettes, un polymère à base d'amidon de maïs (le PLA) a la cote, même s'il reste insatisfaisant. « Les gros fournisseurs ne garantissent pas que ce maïs soit sans OGM, et c'est une culture en concurrence avec les cultures vivrières. Mais pour l'instant, on doit s'en contenter », explique Jean-Michel Pointet, de Système U. Du côté de chez Auchan, on a préféré y renoncer. « Produire ce maïs en bio fait bondir son coût, ce qui rendrait le PLA inaccessible et, par conséquent, le légume emballé inabordable », justifie Marc-Henri Blarel. Pour sa marque Mieux vivre bio, le groupe se concentre donc sur une barquette en carton issue de matières recyclées entourée d'un film en polypropylène le plus léger possible, entre un et trois grammes.

Bron: Terra-Economica, 26/10/2009

NL - Retromerk Tjolk in 2010 weer terug in de schappen

Het wordt hoog tijd dat Chocomel van FrieslandCampina een sterk concurrerend A-merk naast zich krijgt.

Dat vindt Sjoerd Stouten, de nieuwe eigenaar van Tjolk, een zuiveldrankje dat in de jaren tachtig populair was. Tjolk wordt begin 2010 opnieuw gelanceerd binnen zowel foodretail als het out-of-homekanaal. Maar niet louter als zuiveldrank. Ook smoothies, sappen en yoghurtdrinks zullen onder dit label het daglicht zien.

Tjolk werd in de jaren '70 en '80 door Coberco geproduceerd in een viertal smaken: chocomel, melk, banaan en aardbei. Later werd daar nog een vijfde smaak, tropisch fruit, aan toegevoegd, maar kort daarna werd het drankje uit de schappen verbannen, omdat er gevaarlijke

grondstoffen in zouden zitten. Veel consumenten zullen zich de herkenbare verpakkingen met daarop een aap, een beer, een konijn, een koe en een papegaai nog wel herinneren.

Stouten denkt dat Tjolk als A-merk sterk genoeg is om een gelijkwaardige tegenhanger van Chocomel te worden. "Dat is nodig, want de handel heeft maar weinig keuze in chocolademelk." Met 'we' bedoelt hij overigens zichzelf en enkele bekenden uit de foodbranche die hem ondersteunen bij de herintroductie van Tjolk. Een daarvan is zijn oom Edo Stouten die tot begin 2009 maar liefst 35 jaar lang aan het roer stond bij Bonduelle.

De introductie wordt zeker geen één-op-één-vertaling van het oude merk.

Stouten is namelijk van plan om ook sappen, smoothies, en yoghurt drank met vers fruit onder het Tjolk-merk te lanceren. Ook wil Stouten korte metten maken met de chemische associatie die sommige consumenten vroeger bij Tjolk hadden. Geen kleur- en smaakstoffen in de nieuwe Tjolk, maar natuurlijke ingrediënten en biologisch geproduceerd.

Bron: Agripress, 4/11/2009

Bio catering bij kleine organisaties

De brochure "Biologische catering bij kleine organisaties" is uitgebracht door De Provinciale Milieufederaties. Zij deden dit in samenwerking met de Taskforce Markontwikkeling Biologische Landbouw. De brochure is bedoeld als leidraad voor organisaties die hun catering in eigen beheer hebben.

Het overstappen op een gedeeltelijk of volledig biologische catering is tegenwoordig een stuk eenvoudiger dan enkele jaren geleden. Er is veel ervaring binnen de sector opgebouwd. Ook is het aantal leveranciers en cateraars dat met biologische producten werkt sterk toegenomen. De brochure geeft tips voor de overschakeling. Ook bevat ze beschrijvingen van leveranciers en cateraars. Tot slot zijn er diverse praktijkvoorbeelden beschreven van kleine organisaties die al biologisch cateren.

De brochure is te downloaden via www.biologisch.biz (pdf --> fffw888).

Bron: Publiciteitscentrum Biologisch.nl, November 2009

VERKOOPPUNTEN

Albert Heijn wil dat gebruik duurzame producten wettelijk wordt afgedwongen

Albert Heijn vindt dat de overheid via initiatieven en wettelijke maatregelen moet zorgen voor een doorbraak in het gebruik van biologische en fairtrade producten. Gebeurt dat niet, dan blijft duurzaamheid in voeding een marginaal verschijnsel. De progingen die grote spelers in de supermarktwereeld hebben gedaan om duurzaamheid op een hoger niveau te brengen hebben tot op heden te weinig opgeleverd. Het lukt marktpartijen zelf niet om voor een doorbraak zorgen, aldus Simone Hertzberger, hoofd kwaliteit van Ahold Nederland. Milieudefensie stelt in een reactie dat supermarkten wel degelijk de problemen kunnen aanpakken.

Albert Heijn heeft met zijn onlangs geïntroduceerde puur & eerlijk-etiket alle duurzame keurmerken onder één noemer gebracht, om de verwarring bij de consument door al de verschillende keurmerken weg te nemen. Hertzberger zou graag zien dat het voorbeeld navolging kreeg. Het onlangs gesloten convenant tussen supermarkten en overheid binnen het platform duurzame voeding vindt zij een goed zaak, maar het zal te weinig zijn om duurzaamheid uit de niche halen waarin het segment nu zit. Daar is volgens haar wetgeving voor nodig.

Jeroen Walstra van Milieudefensie snapt de oproep van Albert Heijn niet goed. "Supermarkten kunnen wel degelijk de problemen aanpakken. Zo kunnen ze bijvoorbeeld stoppen met het verkopen van producten met foute soja. Albert Heijn erkent de verantwoordelijkheid voor de problematiek, maar zette vervolgens aan de onderhandelingstafel geen concrete stappen om de problemen op te lossen. Bovendien hebben omdat andere supermarkten, zoals Jumbo en Plus, aangeven juist wel de problemen aan te willen pakken. Zij scoren beter in de supermarktmonitor van Milieudefensie."

"Omdat de marktleider het laat afweten hebben wij Jumbo Supermarkten gevraagd om samen met ons concrete plannen te ontwikkelen en zo het goede voorbeeld te laten zien. Klanten kunnen dit verzoek ondersteunen. Jumbo is op dit moment de duurzaamste supermarkt van het land. Wij helpen Jumbo graag over de streep", aldus Walstra.

bron: Trouw, 31/10/09 / Milieudefensie, geknipt uit AgriHolland.nl, 02/11/09

NL/FR - Promotiecampagne bio-producten in Nederland en Frankrijk gaat niet door

De Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw moet het plan voor een tweejarige informatie- en promotiecampagne over biologische landbouw en producten laten vervallen. De campagne zou in het 2e semester 2010 in Frankrijk en Nederland worden gevoerd.

Door een procedurefout bij de Franse partner kan het project niet tijdig aanbesteed worden en kan dus geen Europese cofinanciering worden gekregen.

Omdat er in Frankrijk en Nederland vergelijkbaar beleid is en vergelijkbare organisaties zich bezig houden met de voorlichting en promotie van biologische voeding hadden beide landen besloten samen te werken bij de ontwikkeling van vervolgactiviteiten. Het ministerie van LNV en Agence Bio schreven samen een openbare aanbesteding uit om creatieve partijen te vinden voor het ontwerpen van een aansprekende campagne. Centrale doel van de campagne is de belangstelling van consumenten voor biologische landbouw en producten aan te wakkeren, waarbij volop bekendheid gegeven zou worden aan het nieuwe EU-logo. De aanbesteding bestond uit een aantal percelen, waarop door verschillende bureaus kon worden ingeschreven.

Nu is gebleken dat door een procedurefout bij de Franse partner niet tijdig kan worden aanbesteed. Daarmee vervalt de cofinanciering van de Europese Unie en dat betekent dat de financiële basis voor de aanbesteding komt te vervallen. De aanbesteding is stopgezet. De Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw betreurt de gang van zaken enorm.

bron: Aanbestedingskalender, geknipt uit AgriHolland.nl, 03/11/09

Colofon

De BioForum Bioknipsels worden uitgegeven door Bioforum Vlaanderen, de koepelorganisatie voor de biologische landbouw en voeding. Deze knipselkrant verschijnt wekelijks met actuele informatie over de nationale en internationale biosector. De berichten worden zonder tekstwijziging (hooguit ingekort) geknipt en geplakt, met vermelding van hun bron. Samenstelling: Geertje Meire & Peggy Verheyden. Nieuwtjes en evenementen kunnen steeds voor opname doorgestuurd worden aan geertje.meire@bioforum.be of peggy.verheyden@bioforum.be. Momenteel wordt de knipselkrant verzonden naar ruim 2200 relaties binnen de sector, de overheid en sympathisanten van de bioweek.

In- / uitschrijven

kan via een eenvoudig mailtje aan info@bioforum.be.

Archief

Oude nummers kun je [hier](#) nalezen, onder 'archief'.